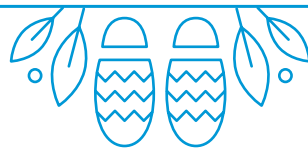

**KFUK-KFUM
SPEIDERNE**

PROGRAMHEFTE VANDRERE

PROGRAMHEFTE VANDRERE

Copyright 2016 KFUK-KFUM-speiderne

Redaktør: Emma Bodman

Layout og illustrasjoner: Helene Moe Slinning / smileull.no

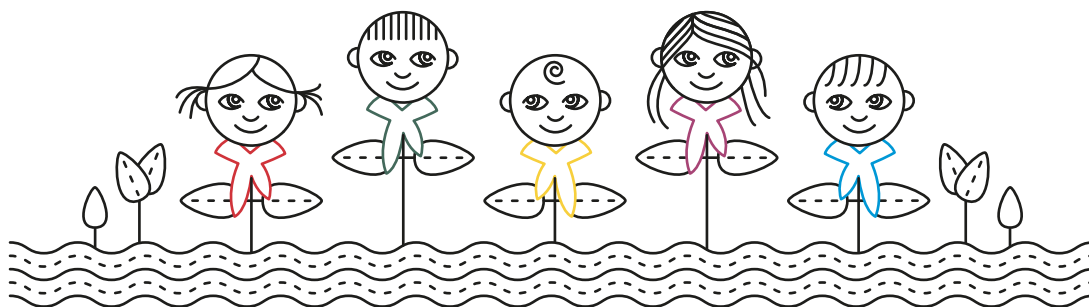
Forsidefoto: Audun Berdal

Satt med Dolly 9,5/12

kmspeider.no

INNHOOLD

Om vandrere	3
Speiderstigen for vandrere	5
Førerpatruljen	11
Gradsprogrammet	12
Aktivitetsmerker	17

Vandrertroppen er den arbeidsgrenen med størst alderssprang mellom de yngste og de eldste. Vandrertiden begynner i 5.klasse og fortsetter ut ungdomsskolen. Forskjellen mellom de som kanskje fremdeles trenger å ha med seg kosebamsen i sekken og de som har begynt å tenke på hvilken videregående skole de skal inn på, kan tidvis virke veldig stor.

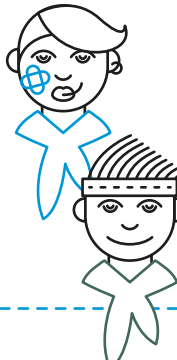
Felles for hele aldersgruppa er at de kan og får til veldig mye på egenhånd. Evner som å vise omsorg, ta ansvar for seg selv og andre i patruljen, ta i mot komplekse beskjeder og planlegge fremover i tid vokser gjennom vandrertiden.

En annen fellesnevner for aldersgruppa er at de alle er på ulike stadier i puberteten. Dette fører til mange og sterke følelser. Den tidligere utprøvingen av selvstendighet blir sterkere, og ofte føles venner nærmere enn familie. Vennskap og tilhørighet er utrolig viktig i denne perioden og lojalitet til venner kan overgå det meste. Noen ganger kan dette føre til intriger, særlig når det kommer romantiske følelser inn i bildet. Det er viktig at ungdommene selv blir bevisste på at alle har ulike grenser, slik at man får etablert en god kultur i patruljene og unngår grenseoverskridende adferd.

Vandrerne er delt inn i patruljer på 5–8 speidere. De kan selv i stor grad ta ansvar for patruljemøter og patruljeturer. Som leder kan du sørge for at dette blir en positiv opplevelse ved å trygge patruljeførerne i det de skal lære bort og være tilgjengelig og åpen for spørsmål. Ofte trenger vandrerne bare noen å lufte tankene med, og ikke egentlig så mye hjelp.

Hvor mye lederen trenger å involvere seg i patruljens arbeid avhenger veldig av patruljen, alder på patruljemedlemmene og speidernes erfaring. Noen trenger mye hjelp og veiledning, andre klarer seg nesten helt selv. De trenger gjerne at lederen holder et øye med dem, ser og bekrefter dem og av og til bryter inn med en voksen persons perspektiv. Som leder er du veldig viktig, selv når du kan virke overflødig.

I denne alderen har rolleleken mer eller mindre avtatt, men fremdeles liker de godt å leke. Leken skaper fellesskap og gode relasjoner. Uhøytidelige konkurranser, ringleker og allsang rundt leirbålet er eksempler på slike aktiviteter som vi gjør mye av i speideren.

VANDRER

5.–10. klasse (11–16 år)

blått skjerf (5.–7. klasse)

grønt skjerf (8.–10. klasse)

VANDRERPROGRAMMET

Når speiderne blir vandrere, endrer strukturen på programmet seg. Det er i vandrer alderen speiderne drar på turer alene med patruljen, og det stilles nå krav til at speiderne kan ting som kreves for å lede seg selv og en patrulje. Vandrerne har et gradsprogram delt opp i fire deler. For å fullføre en grad skal vandreren ha vært gjennom praktiske krav knyttet til temaer innenfor våre fem verdier. Kravene kan gjennomføres felles i patruljen, slik at de eldre som har en høyere grad kan instruere og lære de yngre hvordan ting gjøres.

Vandrerne har også aktivitetsmerker. I tillegg har de ekspertmerker for de som er spesielt interesserte. En del av aktivitetsmerkene er med i gradsprogrammet, men man kan også ta alle aktivitetsmerker utenfor gradsprogrammet.

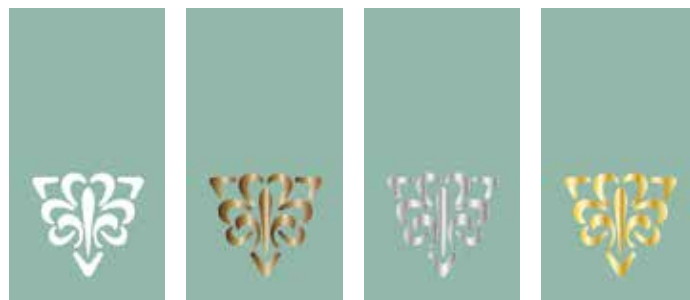
Eksempler på aktivitetsmerker og ekspertmerker for vandrere

Hefte i lommeformat for å krysse av oppnådde krav i gradsprogrammet kan kjøpes i Speiderbutikken.

TIPS OG TRIKS

- Ha egne møter med førerpatruljen der dere gjennomgår instruksjoner og sikrer at patruljeførerne har kunnskapen som trengs for å holde patruljemøter, ta merker osv.
- Positiv forsterkning: anerkjenn positiv oppførsel og positive egenskaper hos den enkelte vandrere.
- Lytt med begge ørene og still åpne spørsmål. Kanskje finner vandreren de svarene han søker i seg selv.
- Vær en motvekt. Ser du at gruppa blir veldig opptatt av noe, som for eksempel spesielle merkevarer eller dyrt nytt turutstyr, bruk noe gammelt eller hjemmelaget selv. Ditt eksempel er et av de viktigste voksenforbildene vandreren har.
- Ringleker og uhøytidelige konkurranser er populært.

Aspirantgraden, bronsegraden, sølvgraden og gullgraden tas i denne rekkefølgen.

**SPEIDERSTIGEN
FOR VANDRERE**

KRISTEN TRO

Ved avslutningen av sin vandretid har en vandrer opplevd kristent fellesskap gjennom speideraktiviteter i patruljen, troppen, kretsen og på landsplan, og gjennom deltagelse og oppgaver i menighetens gudstjenester og aktiviteter. En vandrer har utviklet forståelse og trygghet på hva kristen tro og tradisjon betyr for egen livstolkning og trospraksis.

Ved avslutningen av 7. klasse:

KAN

- kan en vandrer speiderbønnen og Vår Far utenat.
- kan en vandrer slå opp i en bibel.

KJENNER

- kjenner en vandrer følgende bibelhistorier:
 - Vår Far (Matteus 6,6–13)
 - Påske (Matteus 26,1–28,10)
 - Dåps- og misjonsbefalingen (Matteus 28,16–20)
 - Jesus tar imot barna (Markus 10,13–16)
 - Kristi himmelfart (Apostlenes gjerninger 1,1–14)
 - Pinse (Apostlenes gjerninger 2,1–13)
 - Jesus som 12-åring i tempelet (Lukas 2,41–52)
 - Jesus hos Marta og Maria (Lukas 10,38–42)
 - Tollereren og fariseeren (Lukas 18,9–14)
 - De ti bud (2. Mosebok 20,1–20)
 - Jesus og den rike unge mannen (Lukas 18,18–30)
 - Guds rike er som sennepsfrøet (Markus 4,30–34)
 - Bergprekenen (Lukas 6,20–49)
- kjenner en vandrer til hva misjon er, og kjenner minst ett konkret misjonsprosjekt og en misjonsorganisasjon.
- kjenner en vandrer til hvordan dåp og nattverd praktiseres i deres kirke.
- kjenner en vandrer til sentrale bibeltekster som deres kirke knytter til dåp og nattverd.

ERFART

- har en vandrer erfart ulike måter man kan be, som bønnevandring, felles bønn, lystenning, tegnebønn og lignende.
- har en vandrer erfart å ha minst to ulike oppgaver i forskjellige gudstjenester.
- har en vandrer erfart å være med på å planlegge og gjennomføre en Guides og Scouts own utendørs.

Ved avslutningen av 10. klasse:

KAN

- kan en vandrer den apostoliske trosbekjennelsen.
- kan en vandrer finne fram i en bibel, og finne parallellhistorier i evangeliene.

KJENNER

- kjenner en vandrer Frans av Assisis bønn.
- kjenner en vandrer gudstjenesten i den lokale kirken.

ERFART

- har en vandrer erfaring med å lage en andakt, lysspor eller lignende sammen med andre speidere og gjennomføre den med patruljen, troppen eller på et arrangement for oppdagere eller stifinnere.
- har en vandrer erfart å lese et av evangeliene i sammenheng.
- har en vandrer erfart, sammen med andre speidere, å planlegge og gjennomføre en Guides og Scouts own på et speiderarrangement.
- har en vandrer erfart å tilrettelegge for at andre speidere kan bli kjent med kristne trospraksiser som bønn, dåp, nattverd, misjon og diakoni.
- har en vandrer erfart, sammen med andre speidere, å være med på å planlegge speidergruppens deltagelse i en gudstjeneste.
- har en vandrer erfart å besøke tre bygg eller steder som er knyttet til kristendommens historie lokalt, og gjøre seg kjent med deres historie.

ØKUMENISK BEVEGELSE

KFUK-KFUM-speiderne er en økumenisk bevegelse, men har sterke historiske bånd til og flest medlemmer fra den norske kirke. Noen av målene vil bære preg av dette. Dersom din gruppe har bånd til et annet kirkesamfunn, står dere fritt til å tilpasse målene slik at de blir relevante for den sammenhengen dere står i.

FELLESSKAP

Ved avslutningen av sin vandrertid har en vandrer opplevd speiderfelleskap gjennom aktiv deltagelse og gjennom vennskap, aktivitet, seremonier og felles idealer med andre speidere i Norge og internasjonalt. En vandrer har utviklet en demokratisk holdning, empati og solidaritet med andre mennesker i Norge og internasjonalt.

Ved avslutningen av 7. klasse:

KAN

- kan en vandrer speiderloven, speiderløftet og speidernes valgspåk.
- vet en vandrer hvem som grunnla speiderbevegelsen, når og hvor den første speiderleiren fant sted og litt om speiderbevegelsens historie internasjonalt, nasjonalt og lokalt.
- vet en vandrer hvorfor og når man feirer Tenkedagen og St. Georgsdagen og har erfart å delta i feiringen av begge disse dagene.

KJENNER

- kjenner en vandrer til de fire internasjonale organisasjonene WAGGGS, WOSM, YMCA og YWCA sitt særpreg og deres logoer.

ERFART

- har en vandrer erfart å delta i demokratiske avgjørelser i patruljen og troppen.
- har en vandrer erfart å samarbeide om en oppgave og problemløsning med de andre i patruljen og troppen.

Ved avslutningen av 10. klasse:

KAN

- vet en vandrer hvordan Norges KFUK-KFUM-speidere er bygd opp, og hvordan han/hun kan fremme egne forslag til demokratiske avgjørelser i gruppa, kretsen og på nasjonalt plan.

KJENNER

- kjenner en vandrer i store trekk Norges KFUK-KFUM-speideres historie, og vårt fellesskap med Norges speiderforbund og resten av KFUK-KFUM-bevegelsen i Norge.

ERFART

- har en vandrer erfart å reflektere over hva speiderløftet og speiderloven betyr for dem, og sammenliknet speiderloven og speiderløftet fra et annet land med vår speiderlov og vårt speiderløfte.
- har en vandrer erfart på leir, via nett, radio eller brev å ha kontakt med minst en speider utenfor Norden, og kan presentere hva som kjennetegner speiderarbeidet i dette landet, sammen med bilder av uniformer, logo, speiderlov og speiderløfte i dette landet.
- har en vandrer erfart å delta i planleggingen og/eller gjennomføringen av Tenkedagen eller St. Georgsdagen, og kjenner disse dages betydning i internasjonal speiderbevegelse.
- har en vandrer regelmessig erfart å samarbeide om en oppgave og problemløsning med de andre i førerpatruljen.

PERSONLIG UTVIKLING

Ved avslutningen av sin vandretid har en vandrer opplevd å lede og bli ledet. Vandreren har mestret nye utfordringer, nådd egne mål, og skapt forandring i eget og andres liv. En vandrer har utviklet et realistisk selvbilde av evnen å mestre nye utfordringer, lede andre og skape endring.

Ved avslutningen av 7. klasse:

KAN

- kan en vandrer kle seg riktig for alle årstider og pakke sitt eget utstyr for overnatting utendørs til alle årstider.
- kan en vandrer, sammen med sin patrulje, klare seg utendørs i et døgn uten kontakt med eller hjelp fra andre.

KJENNER

- kjenner en vandrer patruljesystemet godt, og kan aktivt ta del i patruljens aktiviteter, beslutninger og har hatt ansvar for egne oppgaver i patruljen.

ERFART

- har en vandrer erfart å delta på leir.
- har en vandrer erfaring med ulike nevenyttighets-teknikker til å lage nyttegenstander til bruk på tur eller leir.
- har en vandrer erfaring med å sette seg mål sammen med patruljen, være med å planlegge hvordan patruljen skal nå det, og gjennomføre planen sammen med patruljen.
- har en vandrer erfaring med å lede sin patrulje i en aktivitet, instruksjon eller oppgave.

Ved avslutningen av 10. klasse:

KAN

- kan en vandrer bruke og vedlikeholde sitt personlige turutstyr, samt vanlig turutstyr i troppen som sag, øks, kniv, telt og kokekapparat.

KJENNER

- kjenner en vandrer patruljesystemet godt, og har tatt del i planleggingen av og hatt lederansvar i gjennomføringen av patruljens eller førerpatruljens program gjennom et år.

ERFART

- har en vandrer erfaring med å planlegge og delta i ledelsen av en patruljetur.
- har en vandrer erfaring med å klare seg alene utendørs i et døgn uten kontakt eller hjelp fra andre.
- har en vandrer erfaring med å designe og gjennomføre et større selvstendig prosjekt under veiledning fra en person utpekt i samarbeid mellom den enkelte vandrer og troppsledelsen.
- har en vandrer erfaring med å lede oppdagerflokk, stifinnertroppen eller vandretroppen gjennom en instruksjon eller aktivitet.

FRILUFTSLIV

Ved avslutningen av sin vandrertid har en vandrer opplevd enkelt friluftsliv gjennom overnattingsturer og allsidige friluftaktiviteter til alle årstider, og erfart naturen som en arena for utfordring, utfoldelse og læring. En vandrer har utviklet respekt for naturens verdi, glede over friluftsliv, mot og evne til å prøve nye ting. En vandrer har utviklet en realistisk holdning til naturen og egne krefter.

Ved avslutningen av 7. klasse:

KAN

- kan en vandrer tenne et bål på tur uten andre medbragte hjelpemidler enn fyrstikker.
- kan en vandrer bruke kniv, øks og sag forsvarlig.
- kan en vandrer båtmannsknop, flaggstikk, dobbelt halvgstikk, åttetallsknute, tømmerstikk og pålestikk, og har brukt knutene i praksis.
- kan en vandrer vinkel-, kryss- og åttetallssurring.
- kan en vandrer, sammen med sin patrulje, sette opp telt, pakke sammen telt, og vet hvordan teltet skal oppbevares når det ikke er i bruk.
- kan en vandrer relevante sikkerhetsrutiner og -regler for de turformene (for eksempel kano, båt, fjell, skog, skitur, snøhuleovernatting) som de deltar på regelmessig.

KJENNER

- kjenner en vandrer navn og utseende på de vanligste fuglene, fiskene, ville dyrene, treslagene, blomstene og insektene i sitt nærområde. Tilsammen minst 36 ulike arter.

ERFART

- har en vandrer erfart å finne Nordstjernen og 5 stjernebilder som hun/han kan, på himmelen.
- har en vandrer erfart å være med å sanke flere spiselige vekster i sitt lokalmiljø, kjenne navnet på disse og ha tilberedt et måltid av disse ved flere årstider.
- har en vandrer erfart, sammen med sin patrulje, å bygge et pioneringsprosjekt som for eksempel et bord, en portal eller lignende.
- har en vandrer erfart å bruke minst en type kokeapparat beregnet til bruk i friluft.
- har en vandrer erfart å bruke kart og kompass til å finne fram i ukjent terreng, samt å ta ut og følge en kompasskurs.
- har en vandrer erfart å bruke GPS som et nyttig verktøy.
- har en vandrer erfart, sammen med andre speidere, å sette opp en gapahuk eller liknende primitivt overnattingsted, overnatte i den, og vist at man vet hvordan en overnattingplass bør være når man forlater den.
- har en vandrer erfart å være regelmessig på dagsturer og overnattingsturer, og er godt kjent i flere turområder i tropens nærmiljø.
- har en vandrer erfart regelmessig å tilberede mat over åpen ild, og er fortrolig med flere ulike teknikker (som steking, baking, koking, innbaking) for å lage primitiv mat ved hjelp av åpen ild.

Ved avslutningen av 10. klasse:

KAN

- vet en vandrer hvordan patruljen og troppens turutstyr skal lagres, hvilket ettersyn det trenger og hvordan det vedlikeholdes.

KJENNER

- kjenner en vandrer Norges KFUK-KFUM-speideres sikkerhetshefte.

ERFART

- har en vandrer erfart å instruere andre speidere i kunnskap og teknikker knyttet til friluftsliv, som:
 - sikker bruk av minst en type kokeapparat beregnet til bruk i friluft.
 - primitiv matlaging.
 - pionering.
 - forsvarlig bruk av kniv, øks og sag.
 - bruk av kart og kompass for å finne fram i ukjent terreng.
 - navn og utseende på flere spiselige vekster i sitt lokalmiljø vår, høst og sommer.
 - navn og utseende på de vanligste fuglene, fiskene, ville dyrene, treslagene, blomstene og insektene i sitt nærområde.
- har en vandrer erfart å gjøre en risikovurdering knyttet til arrangement (møte, tur med mer) for speidere og finne relevante tiltak for å senke risikoen for eksempel knyttet til bruk av åpen ild, kulde, pionering i høyden, tur i kano/båt og lignende.
- har en vandrer erfart å overnatte under åpen himmel, i snøhule eller iglo på vinterstid. Når dette ikke regnes som gjennomførbart, skal troppsledelsen avgjøre hva som skal erstatte dette kravet.

SAMFUNNSENENGASJEMENT

Ved avslutningen av sin vandretid har en vandrer opplevd å bidra til utvikling av eget lokalmiljø. En vandrer har erfart og vet hvordan man bidrar til internasjonal solidaritet gjennom aksjoner og kunnskap. En vandrer har utviklet engasjement knyttet til sikkerhet, rettferdighet, miljøvern og fred.

Ved avslutningen av 7. klasse:

KAN

- kan en vandrer slukke en ild ved hjelp av vann, sand, teppe og brannslukningsapparat.
- kan en vandrer varsle brann, ulykke og politi på korrekt måte.
- kan en vandrer rense et sår, legge en bandasje og en trykkbandasje, og kjenner til farene ved større blødninger.
- kan en vandrer gjennomføre korrekt hjertelunge-redning.
- kan en vandrer forebygge og behandle mindre brannskader og frostskafer.
- kan en vandrer reglene for bruk av åpen ild i skog og mark, og nødvendige sikkerhetsrutiner for bruk av gass eller væske i ulike kokeapparater.
- kan en vandrer heise og fire et flagg korrekt.

KJENNER

- kjenner en vandrer innholdet i patruljens førstehjelpsskrin og vet hvordan innholdet brukes.
- kjenner en vandrer de viktigste flaggdagene.
- kjenner en vandrer til handlingsalternativer som kan føre til færre klimautslipp.
- kjenner en vandrer til nettvettreglene og vet hvordan man skal oppføre seg for å skape trygghet for seg selv og andre på nettet.

ERFART

- har en vandrer erfart regelmessig å øve på grunnleggende førstehjelpskunnskap.
- har en vandrer erfart og deltatt i et diakonalt tiltak eller aksjon lokalt eller nasjonalt, og kjenner en organisasjon som driver diakonalt arbeid.
- har en vandrer erfart å delta i konkrete solidaritetsprosjekter for eksempel gjennom Globalaksjonen, og vet hva som skaper behovet for dette prosjektet og hvordan prosjektet svarer på dette behovet.
- har en vandrer erfart å være med å vurdere risiko knyttet til båltenning, knivbruk og lek på is og ved vann.

Ved avslutningen av 10. klasse:

KAN

- har en vandrer kunnskap om fattigdomsutfordringene i verden og konsekvensene av disse, og kjenner handlingsalternativer som vil være effektive for å bekjempe fattigdom.
- har en vandrer kunnskap om diskriminering og vold basert på kjønn, seksuell legning eller etnisitet, og kjenner handlingsalternativer som vil være effektive for å bekjempe dette.
- har en vandrer kunnskap om FN's menneskerettigheter og kjenner til aktuelle utfordringer knyttet til disse.

KJENNER

- kjenner en vandrer til YMCA, YWCA, WOSM og WAGGGS sitt arbeid for fred og solidaritet internasjonalt og har erfart å delta i dette arbeidet gjennom lokale, nasjonale eller internasjonale tiltak, aktiviteter eller programmer.

ERFART

- har en vandrer regelmessig erfart å øve på å varsle, ta ledelsen på et skadested og behandle sår, kutt, brudd, sjokk, manglende puls og pust.
- har en vandrer regelmessig erfart å øve på å varsle, ta ledelsen og starte relevante slukningstiltak ved brann utendørs og i hus.

FØRERPATRULJEN

Førerpatruljen består av alle vandrere som går i ungdomsskolen og de voksne lederne for vandretroppen. Førerpatruljen er et organ for planlegging av arbeidet i patrulje og tropp og for opplæring av patruljeførere (PF) og patruljeassistenter (PA). Har gruppen noen PF eller PA som er yngre enn ungdomsskolealder, kan også de være medlemmer av førerpatruljen.

Ledertrening er hovedfokuset for vårt arbeid i ungdomsskolealder. Vandrere i ungdomsskolealder skal få veiledning og praksis i ulike lederoppgaver.

LEDERPRAKSIS

Den viktigste praksisen for mange i denne aldersgruppen er oppgaven som PF eller PA. Av ulike grunner passer det ikke alltid at alle i denne alderen er PF eller PA. Det er ekstra viktig at vandrere i ungdomsskolealder som ikke er PF eller PA, får prøve seg i andre lederoppgaver.

Det kan være lederoppgaver i:

- troppen, for eksempel å være med i planlegging av troppstur med troppsleder
- patruljen, for eksempel å lede enkeltinstruksjoner, lede patruljens arbeid med et merke/prosjekt eller være med å planlegge patruljetur
- andre enheter, for eksempel å lede aktiviteter for yngre speidere på møter eller turer
- gruppen, for eksempel å ha lederoppgaver på en gruppetur

Speiderstogens mål for vandretiden er todelt. Mens målene for mellomtrinnet i stor grad handler om å tilegne seg kunnskap og ferdigheter gjennom praksis, legges det mer vekt på lederoppgaver i målene for ungdomstrinnet. Dette gjenspeiler seg også i gradssystemet der sølv- og gullgraden legger til rette for fokus på ledertrening. Det er viktig at speiderne gjennom førerpatruljen, får mulighet til å påvirke innholdet i troppsmøtene og -turene. Det er viktig at de får tid og veiledning til å planlegge sine egne patruljemøter og -turene.

LEDERVEILEDNING

Arbeidet i førerpatruljen skal gi både kunnskap og erfaringer som gjør medlemmene til bedre ledere. Egne turer, kurs og

opplevelser for førerpatruljen anbefales sterkt. Dette styrker også det sosiale fellesskapet og gjør det attraktivt å forbli i speideren. Instruksjonsteknikk, sikkerhetsarbeid, gruppedynamikk og ledelse bør være tema for førerpatruljen.

En viktig del av ledertreningen for førerpatruljen er hjelp til å bli bevisstgjort på hvilke verdier man synliggjør gjennom sin ledelse. Arbeidet i førerpatruljen bør invitere speidere og ledere til refleksjon rundt egen lederstil. Hva betyr KFUK-KFUM-speidernes fem verdier for min lederoppgave? Hva betyr fellesskap i praksis når vi planlegger våre turer og møter? Er mål som grader og merker blitt viktigere enn at alle får være med? Er det rom for å gjøre feil i vår patrulje? Opplever alle patruljemedlemmene aktiviteter som gir dem erfaringen av å mestre? Hvordan blir kristen tro synlig som verdi på våre samlinger som noe mer enn en andakt? Hvordan håndterer vi uenighet? Hvordan er det å komme ny i vår patrulje? Hva gjør vi når vi ser noen bli holdt utenfor eller mobbet?

En viktig del av ledertreningen er at man får tilbakemeldinger som man kan vokse på. Veiledningen av førerpatruljen skal ha fokus på det speideren lykkes med. Ros må gjerne gis når andre hører på, mens utfordringer bør tas en til en. Vær konkret, enten det er snakk om ros eller utfordringer. Det hører til veiledning som metode at man ikke gir speiderne detaljerte instruksjoner om hvordan de skal løse sine oppgaver. I stedet må man legge vekt på å stille spørsmål som kan hjelpe dem til å finne løsninger i fellesskap. Graden av støtte og styring i veiledningen må tilpasses den enkelte situasjon og den enkelte speider og gruppe.

FELLESSKAP OG GLEDE

Ungdomsskolen er en tid der speiderne er i enorm utvikling i både kropp og hode. Det kan til tider være utfordrende. Mye energi går med til å forholde seg til at kroppen forandrer seg, finne ut hvem man er, hva man tror på og mener om ulike ting. Mange opplever også et stort press fra skolen og andre fritidsaktiviteter. Det er viktig at lederne og fellesskapet i førerpatruljen er lydhøre for den enkeltes behov. Dette er en tid der speiderne er et sted i livet der man naturlig opplever en sterk personlig utvikling, og speiderarbeidet kan bidra i denne prosessen. Det er viktig å holde fast på at speiding skal være gøy og skje i et fellesskap som har plass til hele oss.

ASPIRANTGRADEN

Tas når man kommer fra stifinnertroppen, eller av nye speidere. Skal ikke vare lenger enn et semester.

KRISTEN TRO

- Kunne speiderbønnen
- Deltatt på enten en scouts own eller en gudstjeneste.

FELLESSKAP

- Kjenne speiderloven, kunne speiderløftet og speidernes valgspråk
- Kjenne merkene på speiderskjorten

PERSONLIG UTVIKLING

- Bli introdusert for patruljesystemet
- Lage noe som kan brukes på tur eller leir (for eksempel sitteunderlag, leirbålskappe, stol, snøsko)
- Kunne kle seg etter 3-lagsprinsippet
- Deltatt på en overnattingstur utendørs, med sekk som man har pakket selv.

FRILUFTSLIV

- Tent et bål uten andre hjelpemidler enn fyrstikker og tørr ved.
- Demonstrere forsvarlig bruk av kniv, øks og sag
- Ta Soveposelappen
- Kunne båtmannsknop og flaggstikk
- Kjenne betydningen av dette sitatet: «Når du forlater leirplassen, er det bare to ting som skal ligge igjen: En takk til eieren og ingenting.» *Robert Baden-Powell*

SAMFUNNSENGASJEMENT

- Kunne varsle brann, ulykke og politi på riktig måte

Har fullført aspirantgraden:

Dato/sted/underskrift av leder

BRONSEGRADEN

KRISTEN TRO

- Hatt en oppgave på en Scouts Own, for eksempel lage alter, kors, pynte alter, tekstleser, finne salmer eller lignende
- Kunne «Fadervår»
- Tatt Bibelmerket
- Kjenne minst et misjonsprosjekt og en misjonsorganisasjon, eller ta Misjonsmerket.
- Gjennomført et av disse:
 - Deltatt på minst to gudstjenester etter endt aspiranttid og hatt en oppgave på minst en av gudstjenestene.
 - Tatt Kirkemerket

FELLESSKAP

- Vet hvilke 4 verdensorganisasjoner forbundet er med i, og hvordan logoene til disse ser ut.
- Deltatt på enten Tenkedagsfeiring eller St. Georgsfeiring og vite når disse dagene er.
- Vise for noen andre, hvordan speiderbevegelsen ble stiftet for eksempel ved fremføring, videosnutt, nettartikkel, veggavis, quiz eller lignende.

PERSONLIG UTVIKLING

- Hatt en oppgave i patruljen over et semester (for eksempel kasserer, utstyrssjef, sagaskriver, leirbålsleder)
- Deltatt på leir
- Tatt Haikemerket
- Ledet patruljen i en aktivitet, lek, instruksjon eller oppgave
- Vært med på å lage mål og semesterplan sammen med patruljen
- Tatt minst ett merke som ikke er en del av Bronsegraden

FRILUFTSLIV

- Deltatt på minst tre patruljehaiker i løpet av bronsegraden
- Tatt to av følgende merker:
 - Pionering
 - Bål
 - Orientering
 - Svømming
 - Matauk
 - Primitiv mat
 - Fiske
 - Uteligger
 - Kano
 - Geocaching 1
- Tatt ett av følgende merker:
 - Tre
 - Astronomi
 - Fugl
 - Dyr
 - Blomster

SAMFUNNSENGASJEMENT

- Deltatt på et diakonalt tiltak lokalt (Fasteaksjon, Globalaksjonen, besøke en lokal institusjon, matutdeling) eller tatt Diakonimerket
- Tatt merket Grunnleggende førstehjelp
- Tatt to av følgende merker
 - Digital speiding
 - Flagg
 - Brannvern
 - Grønn speider

PATRULJEOPPGAVE BRONSEGRADEN

Sammen med patruljen lage og gjennomføre en egen oppgave, for eksempel en spesiell tur eller et emne dere vil lære mer om. Oppgaven må ha tilknytning til en eller flere av de fem kjerneverdiene. Dere skal selv lage oppgavetekst og beskrive hva patruljen ønsker å oppnå. Oppgaven må godkjennes av troppsleder før gjennomføring.

Har fullført aspirantgraden:

Dato/sted/underskrift av leder

Foto: Harald Urndheim

SØLVGRADEN

KRISTEN TRO

- Vært med i planlegging og gjennomføring av en Scouts Own med patruljen
- Vært med å lage og gjennomføre en andakt, lysspor eller liknende
- Deltatt på minst 2 gudstjenester etter endt Bronsegrad og hatt 2 ulike oppgaver
- Besøke 3 bygg eller steder knyttet til kristendommens historie lokalt og ha gjort seg kjent med deres historie

FELLESSKAP

- Være med på å planlegge og gjennomføre Tenkedagsfeiring eller St. Georgsfeiring
- Deltatt på Gruppeting
- Utføre en av disse
 - Opprette kontakt med speidere utenfor Norden, for eksempel gjennom Internett, brev eller amatørradio, og utveksle ideer til speidermøter eller turer
 - Delta på leir med speidere fra land utenfor Norden og invitere til vennskapsleirbål
 - Gjøre deg kjent med speiderarbeidet i et land utenfor Norden, og fortelle om det for patrulje eller tropp
 - Besøke en speidergruppe i et annet land
 - Tatt Nordenmerket

PERSONLIG UTVIKLING

- Demonstrere rett bruk og vedlikehold av vanlig turutstyr, som sag, øks, kniv, telt og kokeapparater
- Gjennomføre en overnattingstur utendørs sammen med andre speidere over to netter
- Tatt minst 1 ekspertmerke som ikke er obligatorisk i sølvgraden
- Utføre en av disse
 - Deltatt på PF-kurs
 - Ledet en aktivitet eller instruksjon for oppdagerflokk, stifinnertroppen eller vandretroppen

FRILUFTSLIV

- Tatt «Trygg speider-merket»
- Delta på minst 4 patruljehaiker i løpet av sølvgraden
- Tatt tre av følgende merker:

☐ Pionering ekspert	☐ Geocaching 1
☐ Bål	☐ Geocaching 2
☐ Meteorolog	☐ Ski
☐ Klatre	☐ Matauk ekspert
☐ Orientering ekspert	☐ Jakt (husk alder og evt jegerprøven)
☐ Orientering	☐ Fiskeekspert
☐ Uteligger	☐ Primitiv gourmet
☐ Kano	
- Tatt to av disse merkene:

☐ Tre	☐ Geolog
☐ Astronomi	☐ Sopp
☐ Fugleekspert	☐ Blomster
☐ Dyr	

SAMFUNNSENGASJEMENT

- Tatt to av disse merkene:
 - Førstehjelp vinter
 - Brannvern
 - Livredning
 - Sanitet
- Planlegge og gjennomføre et diakonalt tiltak i samarbeid med en lokal menighet eller ta Diakonimerket
- Tatt ett av disse merkene
 - Stop poverty
 - Menneskerettigheter
 - Fred

PATRULJEOPPGAVE SØLV

Sammen med patruljen lage og gjennomføre en egen oppgave, for eksempel en spesiell tur eller et emne dere vil lære mer om. Oppgaven må ha tilknytning til en eller flere av de fem kjerneverdiene. Dere skal selv lage oppgavetekst og beskrive hva patruljen ønsker å oppnå. Oppgaven må godkjennes av troppsleder før gjennomføring.

Har fullført sølvgraden:

Dato/sted/underskrift av leder

GULLGRADEN

KRISTEN TRO

- Kunne den apostoliske trosbekjennelse utenat
- Kjenne Frans av Assisis bønn.
- Deltatt på minst 3 gudstjenester etter endt sølvgrad
- Være med å planlegge speidergruppens deltakelse i en gudstjeneste
- Ha lest et evangelium i sammenheng

FELLESSKAP

- Utføre en av disse over et semester:
 - Ha ansvaret for lagring og vedlikehold av gruppeutstyr og eiendeler
 - Delta i vedlikehold og rengjøring av speiderhytte eller speiderlokale
 - Hjelp til med gjennomføringen av aktivitetene i oppdagerflokk eller stifinnertroppen
 - Være patruljefører/assistent i vandrertroppen
- Tatt Organisasjonsmerket
- Tatt Verdensborgermerket
- Deltatt på minst et av disse:
 - Gruppeting
 - Kretsting
 - Krets PF-ting/treff
 - Nasjonalt PF-ting/treff

PERSONLIG UTVIKLING

- Planlegge og lede en patruljetur
- Planlegge og lede patruljens gjennomføring av 2 merker
- Gjøre et av disse:
 - Tatt minst 2 ekspertmerker som ikke er obligatoriske i Gullgraden
 - Deltatt på Norsk Roland
 - Deltatt på speidertur/leir til utlandet

FRILUFTSLIV

- Instruere andre speidere i ferdigheter, nødvendig for å ha et aktivt friluftsliv, som for eksempel tenne bål, bygge overnattingsly, naturkunnskap, bruk av kniv, øks, sag eller kokeapparater
- Tatt et ekspertmerke knyttet til friluftsliv
- Overnatte 2 sammenhengende netter utendørs på vintertid i gapahuk, snøhule eller iglo

SAMFUNNSENGASJEMENT

- Tatt førstehjelp ekspert merket
- Vært med på å planlegge og gjennomføre en innsamlingsaksjon lokalt, for eksempel Globalaksjonen, TV-aksjonen eller fasteaksjonen
- Kjenne til barn og unges mulighet til påvirkning på politiske avgjørelser lokalt og regionalt

SELVSTENDIG PROSJEKT

Design og gjennomføre et større selvstendig prosjekt, for eksempel et større friluftsprosjekt, eller et prosjekt til nytte for speidergruppen eller lokalsamfunnet. Oppgaven må ha tilknytning til en eller flere av de fem kjerneverdiene. Du skal selv lage prosjektbeskrivelsen som skal godkjennes av troppsleder før gjennomføring. Troppsleder skal oppnevne en veileder for prosjektet.

GULLGRADSTUREN

Sammen med en annen speider som ikke har tatt gullgradsturen eller som skal ta det sammen med deg, gjennomføre en overnattingstur hvor dere skal klare dere selv i 24 timer.

Turen skal gjennomføres enten 20 km til fots eller på ski, 60 km på sykkel, 20 km i kano, 20 nautiske mil i robåt, 30 nautiske mil i seilbåt eller 40 nautiske mil i motorbåt.

Du skal selv legge opp ruten som må godkjennes av troppsleder. Turen skal foregå i relativt ukjent terreng. Troppsleder skal legge inn spesielle oppgaver.

Før du starter skal du ha laget en risikovurdering med tiltak, bruk Norges KFUK-KFUM-speidere sitt sikkerhetshefte «Trygg og sikker speiding» som ressurs.

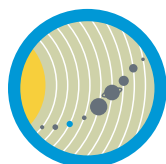
Etter turen skal du sammen med troppsleder evaluere gjennomføringen av turen. Turen skal være den siste prøven før du tar graden.

Har fullført gullgraden:

Dato/sted/underskrift av leder

AKTIVITETSMERKER

ASTRONOMI

BADEN-POWELL

BIBEL

BIBEL
EKSPERT

BLOMSTER

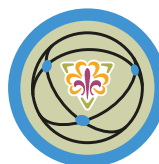
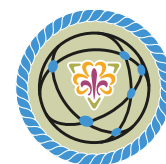
BRANN

BÅL

DIAKONI

DIGITAL
SPEIDINGDIGITAL
SPEIDING
EKSPERT

DYR

EKSPERIMENT

FISK

FISK
EKSPERT

FLAGG

FOTO

FRED

FUGL

FUGL
EKSPERT

FØRSTEHJELP

FØRSTEHJELP
EKS PERT

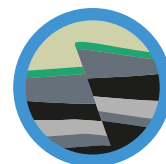
FØRSTEHJELP
VINTER

GEOCACHING 1

GEOCACHING 2

GEOLOGI

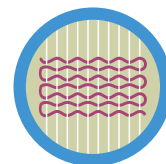
GRØNN
SPEIDER

HAIK

HEKLE

HUSFLID

JAKT

JEG ER BEREDT!
OPPSTART

JUL

KANO

KIRKE

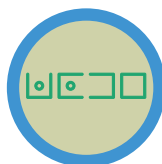
KIRKEÅR

KLATRING

KNUTER

KODE

LEIRBÅLS-
LEDER

LIVREDNING

LUFTSPORT

MATAUK

MATAUK
EKS PERT

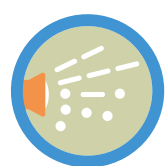
MENNESKE-
RETTIGHETER

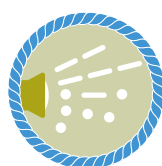
METEOROLOG

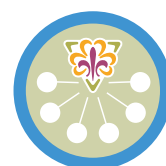
MISJON

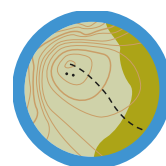
MORSE

MORSE
EKS PERT

ORGANISASJON

ORIENTERING

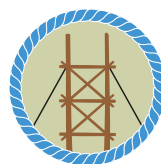
ORIENTERING
EKSPERT

OVERLEVELSE

PIONERING

PIONERING
EKSPERT

PRIMITIV MAT

SANITET

SANITET
EKSPERT

SKI

SKI
EKSPERT

SOPP

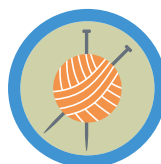
SPEIDER-
SKJORTE

STOP POVERTY

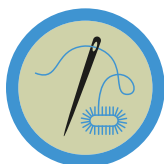
ST. GEORG

STRIKKE

SVØMME

SY

TRE

TRYGG
SPEIDING

ULL

UTELIGGER

VERDENS-
BORGER

VINTER-
FRILUFTSLIV

VINTER-
FRILUFTSLIV
EKSPERT

